

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet/NaturErhvervstyrelsen

Sagsnr.:26396

Dok.nr.: 691988

Den 2. juli 2014

Talen til Samråd AL (om antallet af krydsoverensstemmelsesregler og konkurrencevilkår for dansk landbrug) i Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri torsdag den 3. juli 2014, kl. 14

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål AL

”Ministeren bedes i detaljer redegøre for, hvorfor Danmark på ikke mindre end 124 områder har krydsoverensstemmelsesregler på landbrugsområdet, mens det tilsvarende tal i Tyskland er 19 krydsoverensstemmelsesregler. I forlængelse heraf bedes ministeren redegøre for:

- Hvordan den danske praksis på krydsoverensstemmelsesområdet harmonerer med Vækstplan for Fødevarer og med tidligere fødevarerministers udtalelser på et samråd i Udvalget for Landbrug, Fødevarer og Fiskeri den 4. december 2013 samt på Landbrug og Fødevarers delegeretmøde den 6. november 2013 om, at denne regering ikke vil acceptere overimplementering af EU-reglerne?
- Vil ministeren garantere, at dansk landbrug vil få samme konkurrencevilkår på krydsoverensstemmelsesområdet som tysk landbrug, når krydsoverensstemmelseskontrollen samles hos NaturErhvervstyrelsen, og hvis ikke ministeren kan give denne garanti, bedes ministeren redegøre for, hvilke yderligere tiltag ministeren vil tage for at sikre lige konkurrencevilkår for dansk landbrug?
- Vil ministeren fremadrettet foretage et nabolandstjek af lovgivningen, der regulerer dansk landbrug og i forlængelse deraf ændre reglerne, så dansk overimplementering afskaffes, og dansk landbrug sikres tilsvarende regler som eksempelvis tysk landbrug?
- Hvilke initiativer arbejder regeringen med for at sikre bedre vækstvilkår for dansk landbrug?”

Svar:

- Indledende kan jeg fortælle, at jeg da undrer mig over dette samrådsspørgsmål stillet af Venstre. Vi har jo indgået en aftale om at ændre på organiseringen af Krydsoverensstemmelse, og vi har aftalt nabotjek for at sammenligne os med andre lande, og sammen med Venstre har vi taget en lang række vækstinitiativer med sigte på landbrugs- og fødevarerektoren. Alt det som Venstre stiller spørgsmålstejn ved, har vi sammen fundet løsninger på.
- Med det være sagt er jeg dog tilfreds med at få lejlighed til at aflive myten om, at danske landmænd er udsat for markant flere krydsoverensstemmelsesregler end deres tyske kollegaer.
- Det er nemlig sådan, at i Danmark har vi 125 krydsoverensstemmelseskrav fordelt på miljø-, sundheds-, dyrevelfærds- og GLM-området.
- I Sverige er der 126 overordnede krav, hvorimod Slesvig-Holstein har 51 overordnede krav.
- Årsagen til, at tyskerne umiddelbart har så få krav skyldes, at nogle af kravene indeholder flere af de bestemmelser, som vi i Danmark har splittet op i flere selvstændige krav.
- Kravene er altså opbygget på forskellige måder rundt om i EU, og nogle implementeringer vil også afspejle

geografiske forskelle og fortolkninger landene imellem.

- Så det er altså at sammenligne æbler med pærer, hvis man påstår, at Danmark har et langt skrapere KO-system end tyskernes, når man alene ser på antallet af KO-krav.

Vækstplan Fødevarer, tidligere udtalelser og praksis på KO-området

- Vi skal selvfølgelig efterleve EU-reglerne. Vi har fra dansk side været med til at vedtage dem. Og de skal selvfølgelig følges. Ingen har interesse i, at vores administration underkendes af EU og resulterer i tilbagebetaling af støtte til EU. Det vil koste skatteyderne dyrt.
- Det betyder også, at hvis der er regler, som administreres forkert, så skal der rettes op!
- Det gjorde vi med etablering af erosionsreglerne (Alpereglen), som vi havde en god drøftelse af her i udvalget i marts. Og det er for nyligt sket i forbindelse med et krav vedrørende dyrevelfærd, hvor EU-reglen ikke var korrekt anvendt og kontrolleret under kryds-overensstemmelse. Der tages sagerne op helt tilbage til 2007.
- Det var nemlig i perioden 2005-07, at kryds-overensstemmelse blev indført. Altså mens Venstre sad i regering.

- Dengang blev det valgt at basere KO-kontrollen på den kontrol af reglerne, der allerede fandt sted. Det er regler inden for miljø, sundhed og dyrevelfærd, hvor der sideløbende sker en national kontrol og sanktion. Dele af disse regler blev altså fra 2005 til 2007 underlagt krydsoverensstemmelse.
- Den måde at organisere det på, betyder, at der i dag er flere myndigheder, som kontrollerer KO-reglerne. Hvis de under deres kontrol finder overtrædelser af reglerne, så meddeles det til NaturErhvervstyrelsen, der så skal fastsætte konsekvensen for landbrugsstøtten.
- De myndigheder, som kontrollerer i dag, er Fødevarestyrelsen, kommunerne og NaturErhvervstyrelsen.
- Som EU-reglerne er, skal kravene under KO kontrolleres hos 1 pct. af støttemodtagerne. Men EU-reglerne siger også, at hvis kontrolmyndigheden foretager andre kontroller, og finder overtrædelser af reglerne, ja, så skal det indberettes. Derfor – altså på grund af vores organisering af KO-kontrollen - bliver landmænd i Danmark i dag kontrolleret i et større omfang end deres kolleger i Tyskland og Holland.
- **[Overkontrol – overimplementering]**
- Det kan man vælge at se som en overimplementering. Men det skyldes altså den måde, man tilbage i 00'erne valgte at implementere kontrollen af krydsoverensstemmelse på i Danmark.

- Dernæst er vi i den situation, at Rigsrevisionen har rejst kritik af den måde, som KO er organiseret på i Danmark. For revisionen af 2011 anfører Rigsrevisionen med udgangspunkt i miljø således, at der er behov for at organiseringen genovervejes, og jeg kan citere "så der er en central myndighed, der har det overordnede ansvar for kontrollen, så der sikres en ensartet kvalitet af kontrollen". Med centraliseringen svarer vi på denne kritik og ændrer kontrolmodellen, som Rigsrevisionen netop påpegede.
- I aftalen om Vækstplan Fødevarer er det derfor besluttet at centralisere kontrollen i NaturErhvervstyrelsen og gøre den mere ensartet. I øvrigt er det jo som sagt en aftale, som Venstre er med i. Hermed kan vi forenkle set-uppet for KO og kontrollere på niveau med Tyskland og Holland - og på det niveau, som EU kræver. Det betyder også, at slagteri- og eksportkontroller falder bort under krydsoverensstemmelse.
- Når det så er sagt, så viser krydsoverensstemmelse faktisk på en meget direkte måde, at der kan være nationale forskelle, forskel på fortolkning og forskel på implementering af de samme EU-regler i forskellige lande, uden at der er tale om overimplementering. Men det kan resultere i forskelle i kontrolomfanget.
- [Som jeg svarede i et udvalgsspørgsmål tidligere i år, er nationale regler mulige, hvis der kan lægges et hensyn til miljø og sundhed til grund. Uden der var

krav fra EU har vi i Danmark fx indført forbuddet mod bisphenol A i fødevarekontaktmaterialer fra 2010 til 0-3-årige børn.]

Situationen fra 2015

- Det korte af det lange er, at fra 2015 vil vi have en central kontrol af de specifikke regler, som der skal være krydsoverensstemmelse på. De vil blive kontrolleret og håndhævet i det omfang, der kræves af EU.
- Dernæst vil vi ha' de nationale regler på dyrevelfærd, miljø og sundhed, som fortsat vil kontrolleres og håndhæves af de respektive myndigheder, som har kontrolansvaret i dag.

Vil ministeren garantere, at dansk landbrug vil få samme konkurrencevilkår på krydsoverensstemmelsesområdet som tysk landbrug, når krydsoverensstemmelseskontrollen samles hos NaturErhvervstyrelsen, og hvis ikke ministeren kan give denne garanti, bedes ministeren redegøre for, hvilke yderligere tiltag ministeren vil tage for at sikre lige konkurrencevilkår for dansk landbrug?

- I forhold til kontrollen med krydsoverensstemmelse vil der således være sammenlignelige forhold fra 2015 med fx Tyskland og Holland. Og de regler, der er omfattet af krydsoverensstemmelse, ja, de er de samme i både Tyskland, Holland og i alle de andre EU-lande.
- Men der er selvfølgelig forskel på, hvordan nogle af de artikler i de direktiver, som er omfattet af KO, er im-

plementeret. For eksempel er det jo velkendt, at Nitratdirektivet er implementeret forskelligt i Tyskland og i Danmark. Men der er jo også forskel i udgangssituationen i de to lande og i geografien og de naturgivne forhold.

- Vi skal også huske, at EU-Kommissionen ikke forholder sig passivt til, hvordan medlemsstaterne gennemfører EU-direktiverne. De medlemslande, der efter Kommissionens opfattelse gennemfører direktiverne utilstrækkeligt, risikerer at blive trukket for EU-domstolen.

Nabotjek og ens regler?

- Når der i samrådsspørgsmålet spørges, om jeg vil ændre reglerne, så dansk landbrug sikres tilsvarende regler som eksempelvis Tyskland, så giver det også sig selv, at hvis der menes ens regler, så er svaret nej.
- For eksempel tror jeg, at danske landmænd ville blive forundret, hvis jeg pludselig besluttede, at landbrugsstøtten skulle fordeles på samme måde som i Tyskland. Det ville nemlig betyde, at hver hektar i hele landet skulle modtage samme antal kroner i støtte i 2019. Det ville omfordele over 1 mia. kr. mellem de danske landmænd.

- Derimod vil jeg meget gerne søge inspiration fra andre lande. Det er helt naturligt at se på, hvordan konkurrenter og andre lande underlagt fælles EU-regler og udfordringer håndterer det.
- Vi har allerede fået gennemført en undersøgelse af KO på dyrevelfærdsområdet.
- Der indgår et nabotjek i regeringens aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative om Vækstplan for Fødevarer. Det er et nabotjek af miljøreguleringen og kontrollen af primærlandbruget.
- Her vil man skulle se på kvælstof- og fosforreguleringen og undersøge, om andre EU-lande har regler, der vil kunne give inspiration. Det er også ønsket med nabotjekket at undersøge rammevilkår på bedriftsniveau.
- Det er hensigten, at resultaterne skal bidrage til arbejdet med en ny målrettet regulering af landbruget, der planlægges indfaset fra august 2016.
- Dette nabotjek vil således i høj grad være med til at skabe viden, som kan indgå i det videre arbejde med at sikre bedre vækstvilkår for dansk landbrug.
- Derudover vil NaturErhvervstyrelsen foretage et nabotjek af KO-reglerne på miljø- og GLM-området.
- Projektet forventes påbegyndt i efteråret 2014. Derfor vil eventuelle ændringer som følge af KO-tjekket kunne få effekt fra kontrollen i 2016.

Initiativer til bedre vækstvilkår for dansk landbrug

- Som fødevareminister har jeg stort fokus på at styrke landbrugets og fødevareerhvervets konkurrenceevne med henblik på at skabe rammer for vækst og beskæftigelse.
- Oppositionen har siddet med ved bordet, når vi har forhandlet om landbrugets krydsoverensstemmelsesregler, konkurrencevilkårene og andre vækstinitiativer.
- Derfor ved I også, at denne regering har gjort meget for dansk landbrug, og at vi ikke sidder på hænderne.
- Derfor skurrer det også lidt i ørerne, når man hører jer indirekte klage over manglende initiativer. Lad mig afslutningsvist nævne nogle stykker:
- Vækstplan.dk fra foråret 13 indeholdt blandt andet afgiftslettelser for ca. 700 mio. kr. for fødevareerhvervet
- landdistriktsprogrammet for 2014 og 2015 med et samlet årligt omfang på over 1 mia. kr. – blandt andet ca. 300 mio. kr. årligt i investeringstilskud til miljørigtige stalde med videre
- aftale om finanslov 2014 inklusiv ny målrettet regulering af landbruget
- aftalen om Vækstplan for Fødevarer, der foruden centralisering af KO-kontrollen og nabo tjek indeholdt bl.a.:

- Modernisering af landbrugsloven,
  - Finansieringsinitiativer under Landbrugets Finansieringsbank,
  - Ændret omregningsfaktor for husdyrenheder, (som giver potentiale for produktion af yderligere 1,5 mio. svin årligt)
  - Halvering af randzonerne
- Og i sidste uge indgik vi en kvægaftale, som sikrer mindre transport af kalve, øgede investeringer og flere arbejdspladser
  - Og i sidste uge blev handlingsplanen for bedre dyrevelfærd for svin fremlagt, som skal sikre en dansk svineproduktion, hvor dyrevelfærd og vækst går hånd i hånd.

Regeringen har således taget masser af vækstinitiativer med fokus på landbrugs- og fødevarerektoren. Og det er klart, da der jo er tale om en vigtig sektor.

Afslutning

Afslutningsvis vil jeg lige komme tilbage til krydsoverensstemmelse og konsekvenserne for dyrevelfærd.

Fra årsskiftet vil Fødevarestyrelsen kontrollere nationale dyrevelfærdskrav, og de krav, som er omfattet af EU-reglerne for krydsoverensstemmelse vil blive kontrolleret

af NaturErhvervstyrelsen. Det samlede kontrolomfang vil være uændret.

Hvis det konstateres, at en regel er overtrådt, så vil overtrædelsen blive sanktioneret. Ingen vil slippe fri. Hvis det er en national kontrol, så vil det være sådan, at enhver overtrædelse følges op af et fornyet kontrolbesøg. Hvis NaturErhvervstyrelsen konstaterer en overtrædelse af krydsoverensstemmelse, så vil der ske en reduktion af støtten.

Kontrolomfanget vil afspejle vores nationale prioriteringer, og det vil afspejle de krav, som alle EU-lande er omfattet af og skal leve op til på KO-området. Samlet er kontrolomfanget altså uændret, og der vil være en sanktion af enhver overtrædelse.

Og det er jo sådan, at vi i Danmark har gode regler for dyrevelfærd, og vi har en bred politisk aftale om det her. Den kontrol, vi har aftalt i Veterinærforliget af de danske dyrevelfærdsregler, og den opfølgning, vi har aftalt, at Fødevarestyrelsen skal foretage på overtrædelserne, er simpelthen rigtig god. Fokus er, at der skal rettes op, hvis dyrevelfærden ikke er i orden.

Regeringen og de parter, der står bag Aftalen om Vækstplan for Fødevarer har altså sikret en omlægning af KO-kontrollen, der betyder, at dyrevelfærden og miljøreglerne vil blive kontrolleret i samme omfang som i dag, men på en mere enkel og ensartet måde.